

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

prehenditur l. papinianus §. quarta ff. de inoff. testam. & maxime qñ respectu filiorum institutus fit mentio de falcidia, vt voluit Bart. in l. in princ. ff. ad l. falcid. & in auth. vnde si parens. C. de inoffic. testam. quæ legitima, seu falcidia in casu nostro quoad dotē assignanda ipsi Luciē de bonis fideiarijs per Nicolai eius patris est sexta pars omnium bonorum, deducto ære alieno bonorum dicti per Nicolai quoniam cū ipse duos tantum habuerit filios, videlicet Nicolaum, & Luciā, respectu amborum tertia pars bonorum, deducto ære alieno, dicatur esse legitima debitauiure naturæ, quæ erat inter ipsos filios diuidenda. Quo fit, vt in effectu pro legitima, seu falcidia sexta pars bonorum ad Luciā spectare debeat, vt habetur in auth. nouissima, ibique scriben. C. de inofficioso testō, iuncta d. l. papinianus §. quarta. Et idcō ad minus pro dote dictæ Luciæ est illi assignanda prædicta sexta pars bonorū, deducto ære alieno. Possēt et illi plus dari arbitrio plani guineorū, qñ simplex legitima non sufficeret pro dote, attenta qualitate, & conditione personarū argu. l. cum post §. gener. ff. de iure dotium l. i. filia ff. de leg. iij. cum similib. iuncta dispositione statutorum di. ctæ terre Argēt. ¶ Quis autē ad expensas litis teneatur, sitque in illis condemnandus? Breuiter dico, qđ arti culi, semper quibus litigatum est, aliquid in se difficul. tatis, & dubij habeant, idcirco vtraq; pars potest dici iustam litigadi causam habuisse, & propterea vtrāq; ab expensis esse abfoluendam, ad tradita per Barto. Alexan. & Modern. in l. propterandum in §. finautem alterutra cum similib. not. C. de iudicijs. Laus Deo.

1 Prohibitio non ab iustam causam expressam, nec respectu alicuius personæ facta tanquam nuda seruanda non est, nullumq; iuris effectum producit.

2 Etiam si plurius infinitis facta dicatur.

3 Et ut valeat, neq; nuda dicatur, quod requiritur.

4 Quid de facta per modum conditionis.

5 Modus, non cōditio opponitur, quādo dispositioni personæ aliquam adiungitur per verba etiam fusi temporis.

6 Substitutio simplex facta per verbum substituto absque tractu temporis quomodo possit valere.

7 Substitutio reciproca per se, & simpliciter facta nunquam fideicom. continet etiam post aditam hereditatem.

8 Neque fieri dicitur non honoratis, ut fideicom. contineat.

9 Etiam si clausula codicillaris adesseret.

10 Substitutio facta plurius de filiis ipsorum intelligitur, ut cūlibet ipsius alij sint substituti, non autem omnium si ij cūlibet.

11 Substitutio talis esse censetur, qualem verba ipsius demonstrant.

12 Clausula in fine posita quando sit ad proxima tantum referenda.

13 Cōditio si grauitas decesserit sine liberis, & quando tacite à lege sub intelligatur.

14 Relatum quis, vel qui &c. ad quæ præcedentia referri possit.

15 Et quādo ad præcedentia stet augmentatiue, & non restrictiue.

16 Deficere qui dicantur.

17 Substitutio, quæ diuersimodè potest intelligi, locum in eo casu habet, qui realiter cūenit.

18 Verba reuerſi est cō habens directā, & obliquā significationē.

19 Substitutio compendiosa potest importari p hæc verba, videlicet, & in casu, quo deficerent masculi.

20 Substitutio regulariter præferitur cōiunctō.

21 Substitutio vbiuque est facta plurius post illorum mortem, & in tota hereditate, vno decedente, substitutus ad illius partem admittitur exſcilo cōiunctō.

22 Substitutione facta plurius post illorum mortem, quādo ipsi inueniunt substituti dicantur, & substitutum excludant, & quando non vique ad numer. 25.

23 Ea facta in proprietate, non dicuntur inuicem substitui, nec in usufructu.

24 Paul. de Castan. heredes mei. S. cū ita ff. ad Trebell. declarat. Substi-

re. instituen. & Ioan. de Imol. in c. raynutius in materia vulgaris extra de testamē. vbi sententiā Bal. reprobatur. ¶ An autem huiusmodi substitutio poruerit continere pupillare etiā, quādo esset facta personis, quibus pupillariter posset substitui; doct. cōmuniter volunt, q̄ sic, vt refert Alex. in d. §. quidā recte in 3. col. p. not. per Bart. in d. l. cēturio, ibi secundo oppono. Verum quia nos sumus inter extraneos, quibus facta fuit hęc simplex substitutio, ideo cōcludendū est, eam solum fuisse vulgarē, & nō fideicommissariā. ¶ Sed animaduertendum est, q̄ ipsis nepotibus legatarijs non solū fuerūt, vt supra, substituti vulgariter filij ipsorum, sed etiam filij filiorū vsq; in infinitum, per illa verba, & filios ipsorum filiorū legitimos &c. quę verba dicuntur esse pars primę substitutionis, & referēda sunt ad dictam primā substitutionē ipsis nepotibus factam, vt consequenter non solū filij, sed etiam filij filiorum vsq; in infinitum dicantur substituti ipsis nepotibus legatarijs, & sub prima substitutione, quę solum vulgaris fuit, comprehendantur: quoniam si volumus dicere dictos filios ipsorū filiorū cōprehendi sub illa substitutione reciproca, quos inuicē substituo, sequeretur, q̄ ipse testator fecisset substitutionē illā reciprocam personis non vocatis, nec honoratis, quod non est dicendum, quia substitutio reciproca per se, & simpliciter facta nunquā continet fideicommissariā etiam post aditam hereditatem, seu ius quātū, vt in d. l. nam hoc iure §. j. ibi in vulgarem tantum substitutionē &c. & hoc tenet Bar. in l. lucius i ult. col. ff. de vulg. & pupill. quem doct. ibi cōmuniter sequuntur; & Bar. in l. hereditatē. C. de impub. doct. etiā in d. l. cēturio in pen. cart. quicquid dixerit Bal. in l. humanitatis. C. de impub. qui in hoc non recte sentit, vt dicit Sozi. in conf. 6. in 3. vol. ¶ Præterea in casu nostro filijs filiorū non potest videri factam fuisse substitutionē reciprocam, vt contineat fideicommissariā, quia, vt dixi, ipsi nō reperiuntur vocati, nec honorati, arg. lab eo. C. de fideicom. l. sed si sic ff. de leg. 3. præceptor meus Sozi. in confil. 69. in 4. col. & in cōf. 104. in 5. col. cū sequen. in 3. vol. vbi ita cōcludit: ¶ & ex hoc tollitur vnū, qd̄ dicitur docto. cōmuniter in l. verbis ciuilibus ff. de vulg. & pupill. Bal. Angel. & Imol. ibi in d. l. cēturio, & in d. c. raynutius in materia cōpendiosę, & refert, & sequitur Sozi. in confil. 6. in 2. & 3. col. 3. vol. q̄ quando substitutio reciproca est facta simpliciter, nec restricta ad certū tēpus, dī cōtinere fideicommissariā etiā substitutionē, si in testamento appositā fuit clausula codicillaris, nam ex quo filij filiorū substituti ipsis legatarijs non possunt dici adinuicē reciproce substituti, sed solum vulgariter, secundū vnum intellectum, vel nullo modo honorati, vt etiā infra dicetur, sequitur, q̄ clausula codicillaris nō potest quoad eos operari, vt dicantur substituti per fideicommissum, vt declarat Sozi. in d. conf. 6. & quamuis respectu filiorū primo loco substitutorū, qui dicuntur inuicē substituti substitutione reciproca propter clausulam codicillare potuerit importare fideicommissariā secundū Sozi. in d. conf. 6. tamen ex quo nō euenit casus fideicommissarię, nec reciproce substitutionis, quia Gabriel legatarius nō habuit filios, nec filios filiorū, & sine illis decessit, nō fuit locus fideicommissarię, nec reciproce substitutionis ad fauorē dictorum filiorū, & ideo frustra quærimus, vtrum quoad filios, & filiorum filios dicatur continere fideicommissariā. ¶ Item animaduertendum est, q̄ per illam primam substitutionem factā legatarijs de filiis ipsorum dicuntur solū substituti cui libet ex legatarijs filij ipsorum, & filij filiorum suorum, vt cantant verba substitutionis, non autem simpliciter, & indistincte omnes filij legatariorū dicuntur substituti cui libet legatario: nam filij Gadaldi substituti

re. instituen. & Ioan. de Imol. in c. raynutius in materia vulgaris extra de testamē. vbi sententiā Bal. reprobatur. ¶ An autem huiusmodi substitutio poruerit continere pupillare etiā, quādo esset facta personis, quibus pupillariter posset substitui; doct. cōmuniter volunt, q̄ sic, vt refert Alex. in d. §. quidā recte in 3. col. p. not. per Bart. in d. l. cēturio, ibi secundo oppono. Verum quia nos sumus inter extraneos, quibus facta fuit hęc simplex substitutio, ideo cōcludendū est, eam solum fuisse vulgarē, & nō fideicommissariā. ¶ Sed animaduertendum est, q̄ ipsis nepotibus legatarijs non solū fuerūt, vt supra, substituti vulgariter filij ipsorum, sed etiam filij filiorū vsq; in infinitum, per illa verba, & filios ipsorum filiorū legitimos &c. quę verba dicuntur esse pars primę substitutionis, & referēda sunt ad dictam primā substitutionē ipsis nepotibus factam, vt consequenter non solū filij, sed etiam filij filiorum vsq; in infinitum dicantur substituti ipsis nepotibus legatarijs, & sub prima substitutione, quę solum vulgaris fuit, comprehendantur: quoniam si volumus dicere dictos filios ipsorū filiorū cōprehendi sub illa substitutione reciproca, quos inuicē substituo, sequeretur, q̄ ipse testator fecisset substitutionē illā reciprocam personis non vocatis, nec honoratis, quod non est dicendum, quia substitutio reciproca per se, & simpliciter facta nunquā continet fideicommissariā etiam post aditam hereditatem, seu ius quātū, vt in d. l. nam hoc iure §. j. ibi in vulgarem tantum substitutionē &c. & hoc tenet Bar. in l. lucius i ult. col. ff. de vulg. & pupill. quem doct. ibi cōmuniter sequuntur; & Bar. in l. hereditatē. C. de impub. doct. etiā in d. l. cēturio in pen. cart. quicquid dixerit Bal. in l. humanitatis. C. de impub. qui in hoc non recte sentit, vt dicit Sozi. in conf. 6. in 3. vol. ¶ Præterea in casu nostro filijs filiorū non potest videri factam fuisse substitutionē reciprocam, vt contineat fideicommissariā, quia, vt dixi, ipsi nō reperiuntur vocati, nec honorati, arg. lab eo. C. de fideicom. l. sed si sic ff. de leg. 3. præceptor meus Sozi. in confil. 69. in 4. col. & in cōf. 104. in 5. col. cū sequen. in 3. vol. vbi ita cōcludit: ¶ & ex hoc tollitur vnū, qd̄ dicitur docto. cōmuniter in l. verbis ciuilibus ff. de vulg. & pupill. Bal. Angel. & Imol. ibi in d. l. cēturio, & in d. c. raynutius in materia cōpendiosę, & refert, & sequitur Sozi. in confil. 6. in 2. & 3. col. 3. vol. q̄ quando substitutio reciproca est facta simpliciter, nec restricta ad certū tēpus, dī cōtinere fideicommissariā etiā substitutionē, si in testamento appositā fuit clausula codicillaris, nam ex quo filij filiorū substituti ipsis legatarijs non possunt dici adinuicē reciproce substituti, sed solum vulgariter, secundū vnum intellectum, vel nullo modo honorati, vt etiā infra dicetur, sequitur, q̄ clausula codicillaris nō potest quoad eos operari, vt dicantur substituti per fideicommissum, vt declarat Sozi. in d. conf. 6. & quamuis respectu filiorū primo loco substitutorū, qui dicuntur inuicē substituti substitutione reciproca propter clausulam codicillare potuerit importare fideicommissariā secundū Sozi. in d. conf. 6. tamen ex quo nō euenit casus fideicommissarię, nec reciproce substitutionis, quia Gabriel legatarius nō habuit filios, nec filios filiorū, & sine illis decessit, nō fuit locus fideicommissarię, nec reciproce substitutionis ad fauorē dictorum filiorū, & ideo frustra quærimus, vtrum quoad filios, & filiorum filios dicatur continere fideicommissariā. ¶ Item animaduertendum est, q̄ per illam primam substitutionem factā legatarijs de filiis ipsorum dicuntur solū substituti cui libet ex legatarijs filij ipsorum, & filij filiorum suorum, vt cantant verba substitutionis, non autem simpliciter, & indistincte omnes filij legatariorū dicuntur substituti cui libet legatario: nam filij Gadaldi substituti

ti dicuntur solū Gadaldo, & filij Gabrieli cēseantur ipsi gabrieli tantūmodo substituti: Itē filij Faustini Faustino, & filij Francisci Francisco, vt etiā pulcherrimē docuit in suo eleganti cōsilio excellens dñs Iacobus Chizola Brixienſis: quod clarē cōstat ex verbis testamēti, quibus dicitur, substituit suis nepotibus filios ipsorum; ergo ipsis nepotibus nō dicitur voluisse substituere filios aliorū, & cōsequenter Gabrieli nō dicitur voluisse substituere filios Gadaldi, nec ē contra, quia filij Gadaldi nō sunt filij ipsius Gabrieli, nec filij Gabrieli dicuntur esse filij ipsius Gadaldi. ¶ Pręterea sicut in portione sua vnūquisq; legatarius censetur prędictus, ita in illa filij, & descendentes sui cēseri debent prędicti, vt in ea dicantur soli substituti, & nō filij aliorū, argum. l. cū auus ff. de cōd. & demon. & in l. cum acutissimi C. de fidei cōmiss. ibique Bal. & Paul. de Cast. cumq; ipsi filij, & descendentes cuiuslibet legatarij cēseantur quoad portionē suorum parētum esse vna, & eadem persona cum suis parentibus, argum. l. fin. C. de impub. idē in portione ipsorum substituti dici debent, vt cumulatim: mē multa ad propositum refert dictus dñs Iacobus: Ex quibus inferitur, qd vno ex legatariis decedente sine filiis masculis, filij aliorum collegatariorū nō dicuntur vocari, nec possunt venire ex illa prima substitutione facta ipsis legatariis, quia si substitutio censetur talis, qualē demonstrat verba expressa substitutionis, & substitutio fidei commissaria solū habet locum in casibus, qui sub verbis continentur, & non in alijs, vnde semper dici potest, de hoc casu nō loquitur substitutio l. pater filium. §. fundū ff. de lega. 3. Ioan. Andr. in addi. ad Specul. in tit. de testamen. §. 1. in versic. occurrit in fine, Oldradus in consil. 121. Thema tale est, Abbas in consil. 140. in 1. volum. facti cōtingentia, & Sozin. in cōf. 62. in 3. col. & in 2. sil. 104. in 3. col. in 3. volum. ¶ Cāpio tertiū dubiū, quibus, seu inter quos substitutio illa reciproca, quos inuicē substituit & c. facta censetur, & sequēdo consiliū do. Iacobi, qui veritatē in hoc terigisse videtur, cōcludo illam factam fuisse non inter nepotes collegatarios, vt quidā arbitrati fuerūt, sed inter filios legatariorū primo loco substitutos, Primo quia hęc clausula, quos inuicē substituit, referenda est ad proxima, prout est de natura clausulę in fine posite, qñ magis cōgruit, vt referatur ad proxima, quā ad alia remota, prout in casu occurrēt magis cōuenire dicit, vt referatur ad filios proximē substitutos, quā ad nepotes legatarios per plura pulcherrimē deducta ab ipso Chizola, argum. eorū, quę voluit Bar. in l. talis scriptura. §. fin. ff. de leg. 1. per id, quod habet in l. j. C. de liber. pręter. & arg. eorū, quę voluit Bart. in l. fin. ff. ad trebell. & ad ppositū faciunt ea, quę tradidit Alex. in consil. 226. in 6. vol. cū simil. quę allegari possent, & cōtrarietas, vt per Alex. in d. cōf. 226. & in cōf. 48. in 3. col. in 1. vol. post Bart. in d. l. talis scriptura §. fina. At in casu occurrenti resularet cōtrarietas, & repugnancia, quia testator faciendo primā substitutionē specialiter prouidit nepotibus legatarijs, vt ipsis ipsorū filij essent substituti taliter, qd, altero ex ipsis legatarijs decedente, filij illius essent substituti, sed si substitutio reciproca censetur facta etiā inter nepotes legatarios, sequeretur, qd ipsorum filij non dicerentur substituti illis, & sic cōtrarietas resularet. ¶ Nec obstat, si diceretur, qd prima substitutio intelligitur facta sub conditione, si filij nascētur, seu extabunt, argum. l. interdum ff. de verb. obli. & in l. j. in fin. de cond. & demonst. substitutio autem reciproca dicitur facta ipsis nepotibus legatarijs, si ex eis alij non nascētur, seu

si non extabunt, nam in substitutionibus factis mortē subintelligitur cōditio, si decedent sine filiis, vt in l. generaliter §. cū autē in fin. C. de inst. sub cond. fact. l. cū acutissimi C. de fidei cōmiss. respondēri potest primo, qd prima substitutio censetur facta de filiis legatariorū sub conditione, si legatarij decederint cum filiis, alioquin filij ipsorum possent dici substituti, nō autem sub illa conditione, si filij nascētur; quoniam qui iam nati erant, potest dici substituti, & facere, qd locus esset substitutio absque quod alij nascērent, ergo nō videtur verum, qd diceretur facta sub cōditione, si filij nascērent, terea non videtur verum, qd secunda substitutio de proca censetur facta, si filij legatariorū decederint, & decederent, quoniam in hoc casu filiorum decedentium legatarij non poterant dici inuicē substituti, cū hęredes vniuersales testatoris in dictione essent vocati, & substituti etiā particulariter in casu, quo alter ex legatariis nō haberet filios, sed tertia substitutione cōtineatur, & infra latius tractatur. ¶ Rursus si illa peditio tacitē a lege substitutio uatū decederit sine filiis iuxta l. cū auus & demon. d. l. cū acutissimi, & d. l. generaliter, tunc subintelligitur, qñ sumus in substitutione cōmissaria, vt in dictis iuribus, & non in alia, sed secunda substitutio reciproca, de qua utitur ro. sub se nō potuit cōtinere fidei cōmissariarum vulgarem directā, vt dictum fuit, ergo subintelligitur etiā illa tacita cōditio a lege, quando substitutio facta fuit liberis, & decedentibus testatoris autē extraneis, & collateralibus, inter quos hoc cōditio non subintelligitur, vt in dictis iuribus, & magis probatur in dicta l. cū acutissimi, & ob id sed in casu occurrēt substitutio erat facta nepotibus ex fororibus, & filiis ipsorum, ergo & c. Pręterea cōcedo, quos inuicē substituit, per hoc remanet, quod voluit referre eos, quos maxime nominauerat, quod de natura relatiui quis vel qui est, qd quatuordecim præcedit multa antecēdētia, deinde substitutio latium, quis, vel qui cum aliqua noua qualitate sit secundū grammaticos ad omnia præcedētia referri, tamen si per relatiui significatur aliqua noua qualitas, quā nō omnibus præcedētibz conueniat, vni tantū, tunc illud relatiui cū sua qualitate censetur ad omnia præcedētia, sed solum ad illud, ut potest puenire qualitas relatiui, vt voluit Dominus in l. Gemin. in c. 2. per glo. in verbo ex quibus dicitur, in 6. qui allegat Archid. in c. verum & q. l. talis cūctos populos in 2. lectura in 1. col. C. de immuni. & fid. catho. sed in casu nostro qualitas hoc cōstitutio reciproca relata per illud relatiui quos, & per test. conuenire nepotibus legatarijs quibus dicitur, rat specialiter prouisum per substitutum eis facta de filiis suis, alioquin sequeretur repugnancia, & cōtrarietas, vt supra proximē dictū fuit, ergo per relatiuum, quos substituit, & eorū filios. Et qd per illam facta relatio ad omnes prænominatos, sed dicitur ad filios legatariorū, & eorū filios. Et qd per illam reciprocā substitutionē dicatur facta inter filios legatariorū, & ipsorum filios, cōtra verbum illis immediatē sequentibus, & filios ipsorum filiorū & c. intelligendo, vt alij cōtulerent in locum filiorū & c. intelligendo, vt alij cōtulerent in locum filiorū & c. communiter intellexerūt, qd filij filiorū cōtulerentur sub illa substitutione reciproca, nam testator dixerit, & filios ipsorum filiorū, & inter cetera reciprocā substitutionē, manifestē intēti, qd illam dicitur fecisse inter filios ipsorum legatariorū, quoniam inter filios filiorum illam fecit prout filios primo substitutos, vt ex verbis substitutio ligitur, ergo eodem modo, immo magis dicitur

de dubitat, an Gadaldus eius frater, & collegatari⁹, q in legato sibi facto fuit coniunctus re, & verbis. vt p supponit do. Consultores; & verū ē in portione illius pferat hñdibus substitutis in tertia substitutionis specie, qđ statim declarabit. ¶ Pot ēt illa tertia substitutio intelligi facta filiis legatariorū, q fuerūt substituti primo vulgariter, & secūdo reciprocē, i casu, quo ipsi filij ex prima substitutione, vel secunda admitti fuissent, & postea decessissent, vt ipsis tūc dicant substituti hñdes testatoris, nā huic ēt intelligentie benē possūt adaptari illa verba substitutionis, & casu, quo deficeret masculi, &c. Hic aut casus non euenit, qm Gabriel nō habuit filios, & ideo nō potuerūt admitti nec ex prima, nec ex secūda substitutione, & cōsequēter i ipsis filiis nō potuit euenire tertia substitutio, ¶ ergo itelligamus eā i illo casu, i quo euenit, & in quo realiter verificari potuit, & psequenter, q dicat facta nepotibus legatariis i casu suorū filiorū deficiētiū, ar. eorū, q habent in l. precibus C. de impu. & p scribētes in d. l. cēturio, & in c. raynutus p Imo. in materia cōpendiosā & in l. verbis ciuilibus ff. de vul. & pup. vbi substitutio, q pōt itelligi pp verba dubia, vel cōmunia diuersimodē, & in diuersis casibus, intelligit, & habet locū in eo casu, q realiter euenit. ¶ Qualis aut substitutio fuerit hęc tertia, puro de iure verū, q ex quo facta fuit p verbū reuertant, vt ibi, q dicta legata reuertant in ipsos infra scriptos hñdes

18 &c. ¶ qđ verū ēt cōmune, vt declarat Bar. in d. l. cēturio in vlt. col. in vers. 6. habet. n. directā, & obliquā significationē, vt pbat in l. lucius §. tres hñdes ff. ad Trebell. & est gl. not. in l. j. in fi. gl. magna ff. de donatio. iuncta l. 3. C. de pactis inter empr. & vend. idcirco potuerit valere iure directo, vt vulgaris, itē vt fideicommissaria, facta. n. fuit p verba generalia, & cōmunia apta ad substitutionē cōpendiosā, q in se habere dicūt tractū tēporis, seu tēpus succelluum; ¶ Nā dicēdo, & in casu, quo deficeret masculi &c. resoluūtur hęc verba hoc modo, & si ipsi nepotes legatarij non haberēt filios &c. q potuerint venire ad substitutionē primo loco factā, & sic in casu, quo deficeret filij &c. Quā verba apta sunt ad cōpendiosā substitutionē, vt per Bar. & alios cōmuniter in d. l. cēturio, & in d. c. raynutus per Imo. in materia cōpendiosā.

19 ¶ Praterea ex quo substitutio hęc facta per verba cōmunia, non est facta simpliciter, sed mediātibus illis verbis, & in casu, quo deficerent masculi &c. q habent in se tractū tēporis, quoniam possunt deficere filij vel p mortē, vel quia nati nō fuerint, item ante agnitionem legatum, & post, item ante ipsos legatarios, & post, sequitur, q potest sub se cōprehendere nō solū vulgarem, sed etiam fideicommissariam, & sic valere tanquā cōpendiosā per ea, quē clarē voluit Ale. post Bar. & Bald. in d. l. gallus §. qđ rectē ff. de lib. & posthu. in 2. col. ibi limita tñ &c. & hoc, qđ verū vñ esse, & oēs consultores in hac causa admittunt, ego nunc sequor. ¶ Deuenio ad vltimum, quis sit admitendus ad portionē Gabrielis, qui decessit absque filiis &c. An Gadald⁹ frater, & collegatari⁹, q fuit coniunctus re, & verbis, an hñdes substituti in casu occurrēt. Et omittēdo viā disputatiuā, quam alij cōsultores sequuti sunt, neq; recedēdo à veris doctrinis, & opinionibus cōibus doctorū distinguo, q aut euenit casus substitutiōis fideicommissarię, aut vulgaris: si casus fideicommissarię euenit, vt qđ Gabriel mortu⁹ fuerit sine filiis post adeptū legatū, vel postq, p adepto habitu fuit, tūc hñdes substituti debē admitti excluso Gadaldo coniuncto. Idē i casu, quo euenisset casus vulgaris substitutiōis, vt qđ ante agnitū legatū sine filiis decessisset. Quod aut in casu fideicommissarię excluso Gad. hñdes substituti ex substitutione admitti debeant

catur hñdes substitutos ex pñumpta mente defuncti, q̃ Gabriel, & Gadalus legatarij, qbus facta fuit substitutio, non sunt de liberis, & descendentibus testatoris, vt declarauĩ supra, alioquin si ipsi fuissent de liberis testatoris, altero decedente, nõ admitteret substitutos, q̃a super esset persona, q̃ ex pñumpta mēte illũ excluderet, & ideo legatarij censeretur inuicem substituti ad exclusionẽ substituti, cũ substitutio esset facta in toto, itẽ vltimo morienti, vt in d. §. leia libertis. Quod aut̃ vltimo dicatur facta, probat̃ ex eo, q̃ facta fuit post mortẽ pluriũ, seu omniũ, vt dicebat Paul. de Castro, q̃d̃ reteri supra, cuius opinio saluatur in hoc vltimo casu, & p̃batur ar. eius, quod dicitur in c. pñ simili in pupillari substitutione, vt in l. q. duos, & i. d. l. si pater impuberes, & in d. l. pater filiã in fi. Ex pñ dictis inferitur, q̃ si substitutio, de qua in illis verbis, & in casu quo deficeret filij & c. habeat effectũ fidei cõmissariæ, vt quia Gabriel decesserit sine filijs post emolumentũ quæsitum, absq̃ dubio hæredes substituti admittendi sunt ad illius portionẽ, excluso Gadaldo fratre collegatario, & sibi coniuncto re, & verbis. ¶ Vidẽdũ modo superest, si substitutio, de qua supra in d. verbi, & in casu quo & c. q̃ fuit compendio sa, & apta importare non solũ fidei cõmissariam, sed et̃ vulgarem, non potuisset valere vt fidei cõmissaria, sed solũ vt vulgaris, cuius casus euenisset, eo q̃d Gabriel decessisset sine filijs ante emolumentũ quæsitum, & sic ante agnatum legatum, vtrum hæredes substituti ad partem Gabrielis admitti deberent excluso Gadaldo re, & verbis coniuncto. Et prima facie videtur, q̃ Gadalus esset præferendus ex iure accrescendi, vel non decrescendi ipsis hæredibus substitutis; quoniam ex quo Gabriel mortuus ē sine filijs, substitutio facta ipsi Gabrielis dicitur effecta caduca, vt l. vnica. §. & cum triplici C. de caduc. toll. idcirco nõ debet impedire coniunctũ maximẽ re, & verbis, quin possit venire per ius accrescendi, vel nõ decrescendi. L. quidã testõ, & ibi Ale. in 3. not. ff. de vulg. & pupill. l. 2. §. si duo ff. de bonor. poss. secundum tabu. & consequenter non videt obitare, q̃ substitutio excludat ius accrescendi, & q̃ substitutio præferatur coniuncto, qui vellet venire per ius accrescendi, vel non decrescendi, ar. d. l. 2. §. si duo d. l. vnica. §. in primo, & §. pro secundo cum similibus. ¶ Secundo, q̃ quamuis regulariter substitutus præferatur coniuncto, vt supra, tamen hoc fallit ex pñumpta mente defuncti, quæ colligitur ex verbis, & dispositis in testamento, vt in l. quidam testõ, & ibi Barr. & alij ff. de vulg. & pup. At in casu occurrit cõstat de mente pñumpta ipsius testatoris, quoniam vulgaris facta fuit in oĩbus rebus legatis, & post mortẽ oĩum, & sic vltimo morienti d. l. codicillis, & ibi Bar. ergo Gadalus coniunctus tanquam inuicẽ substitutus præferendus erit ipsi hñdibus substitutis, ar. d. l. Titia scio §. leia libertis ff. de leg. 2. & in d. l. pater filiã in fi. vbi Ale. & alij ff. ad l. falc. & d. l. si pater impuberes ff. de vulg. & pup. ¶ Tertio q̃ vbi cunq; vulgaris substitutio facta fuit pluribus copulatiue, vt facta fuit in casu nostro, tũc substitutus nõ admittit̃, nisi oēs noluerint, vel nõ poterint adire, vel legatũ agnoscere, & i hoc differetia ē iter fidei cõmissariã factã pluribus, & in toto, & ipsam vulgare, q̃a in vulgari testator vt semper voluisset cõseruare ius accrescendi inter institutos, seu aliter vocatos, per tex. in d. l. quidam testamento, ita est de mēte Ale. & aliorum ibi in vltimis verbis illius legis. ¶ Quarto facit, nã substitutio in casu occurrit facta fuit post mortẽ pluriũ collectiue, dicẽdo, & casu, quo deficeret filij masculi tam ex dictis de Velocio, q̃ de Laude & c. hẽ

25

26

27

28

29

„n. dictiones q̃ tam, & q̃, stant collectiue, vt p. Alber. in diction. i. verb. tam quã sed q̃ vbiq̃; substitutio ē fa-

catur hñdes substitutos ex pñumpta mente defuncti, q̃ Gabriel, & Gadalus legatarij, qbus facta fuit substitutio, non sunt de liberis, & descendentibus testatoris, vt declarauĩ supra, alioquin si ipsi fuissent de liberis testatoris, altero decedente, nõ admitteret substitutos, q̃a super esset persona, q̃ ex pñumpta mēte illũ excluderet, & ideo legatarij censeretur inuicem substituti ad exclusionẽ substituti, cũ substitutio esset facta in toto, itẽ vltimo morienti, vt in d. §. leia libertis. Quod aut̃ vltimo dicatur facta, probat̃ ex eo, q̃ facta fuit post mortẽ pluriũ, seu omniũ, vt dicebat Paul. de Castro, q̃d̃ reteri supra, cuius opinio saluatur in hoc vltimo casu, & p̃batur ar. eius, quod dicitur in c. pñ simili in pupillari substitutione, vt in l. q. duos, & i. d. l. si pater impuberes, & in d. l. pater filiã in fi. Ex pñ dictis inferitur, q̃ si substitutio, de qua in illis verbis, & in casu quo deficeret filij & c. habeat effectũ fidei cõmissariæ, vt quia Gabriel decesserit sine filijs post emolumentũ quæsitum, absq̃ dubio hæredes substituti admittendi sunt ad illius portionẽ, excluso Gadaldo fratre collegatario, & sibi coniuncto re, & verbis. ¶ Vidẽdũ modo superest, si substitutio, de qua supra in d. verbi, & in casu quo & c. q̃ fuit compendio sa, & apta importare non solũ fidei cõmissariam, sed et̃ vulgarem, non potuisset valere vt fidei cõmissaria, sed solũ vt vulgaris, cuius casus euenisset, eo q̃d Gabriel decessisset sine filijs ante emolumentũ quæsitum, & sic ante agnatum legatum, vtrum hæredes substituti ad partem Gabrielis admitti deberent excluso Gadaldo re, & verbis coniuncto. Et prima facie videtur, q̃ Gadalus esset præferendus ex iure accrescendi, vel non decrescendi ipsis hæredibus substitutis; ¶ quoniam ex quo Gabriel mortuus ē sine filijs, substitutio facta ipsi Gabrielis dicitur effecta caduca, vt l. vnica. §. & cum triplici C. de caduc. toll. idcirco nõ debet impedire coniunctũ maximẽ re, & verbis, quin possit venire per ius accrescendi, vel nõ decrescendi. L. quidã testō, & ibi Ale. in 3. not. ff. de vulg. & pupill. l. 2. §. si duo ff. de bonor. poss. secundum tabu. & consequenter non videt obitare, q̃ substitutio excludat ius accrescendi, & q̃ substitutio præferatur coniuncto, qui vellet venire per ius accrescendi, vel non de crescendi, ar. d. l. 2. §. si duo d. l. vnica. §. in primo, & §. pro secundo cum similibus. ¶ Secundo, ¶ quæuis regulariter substitutus præferatur coniuncto, vt supra, tamen hoc fallit ex pñumpta mente defuncti, quæ colligitur ex verbis, & dispositis in testamento, vt in l. quidam testō, & ibi Barr. & alij ff. de vulg. & pup. At in casu occurrit cõstat de mente pñumpta ipsius testatoris, quoniam vulgaris facta fuit in oibus rebus legatis, & post mortẽ oium, & sic vltimo morienti d. l. codicillis, & ibi Bar. ergo Gadalus coniunctus tanquã inuicẽ substitutus præferendus erit ipsi hñdibus substitutis, ar. d. l. Titia scio §. leia libertis ff. de leg. 2. & in d. l. pater filiã in fi. vbi Ale. & alij ff. ad l. falc. & d. l. si pater impuberes ff. de vulg. & pup. ¶ Tercio ¶ vbi cunq; vulgaris substitutio facta fuit pluribus copulatiue, vt facta fuit in casu nostro, tũc substitutus nõ admittit̃, nisi oēs noluerint, vel nõ potuerint adire, vel legati agnoscere, & i hoc differetia ē iter fidei cõmissaria facta pluribus, & in toto, & ipsam vulgarẽ, q̃a in vulgari testator vt semper voluisset cõseruare ius accrescendi inter institutos, seu aliter vocatos, per tex. in d. l. quidam testamento, ita est de mēte Ale. & aliorum ibi in vltimis verbis illius legis. ¶ Quarto facit, nã substitutio in casu occurrit facta fuit post mortẽ pluriũ collectiue, dicẽdo, & casu, quo deficeret filij masculi tam ex dictis de Velocio, q̃ de Laude & c. hẽ

25

26

27

28

29

ita post mortē pluriū collectiue, censet facta vltimo morienti, idēd cū facta fuerit in oibus legatis, conitū debet pferri substitutio d. l. seia libertis cū simil. Et suadentur pmissa, quoniā ex quo substitutio vulgaris est facta copulatiue, vt ibi, tam de Velocio, q̄ de Laude, sequitur, q̄ substitutus non est admittendus ad partē vacantē vnius tantū, nisi copulatiue oēs partes vacent, vt habet p Bar. & Pau. de Cast. in d. l. quidā testō, & in l. hīdes mei §. cū ita ad trebel. Salic. & Moderni in l. pen. C. de impub. Ale. in d. l. quidā in 3. col.

30 ¶ Quinto, q̄ quādo substitutio ē facta pluribus post mortē illorū, & sunt tales, inter quos pōt habere locum ius accrescendi, tūc censet facta vltimo morienti. l. codicillis in prin. & ibi Bart. ff. de v. l. leg. Bart. & alij i. d. §. cū ita, ergo illi, qbus facta fuit substitutio, cē sent inuicem substituti, & idēd excludunt substitutū. d. §. seia libertis, neq; pluralitas debet in suas singularitates resolui. ¶ Sexto, quādo substitutio est facta post mortē pluriū per hāc verba, vulgariter, pullariter, & per fideicommissum, tunc censetur facta vltimo morienti in quolibet casu, vt eadem sit, & equalis de terminatio omnium. l. nam hoc iure de vulga. & pupillari; nam quādo est sic facta, vulgaris censetur facta vltimo morienti, vt supra, & habetur per Ias. Alexan. & alios in d. l. quidā testamento, ita concludit Sozin. in d. cōsi. 249 in 6. col. Sed in casu nostro facta fuit vulgaris, hoc est substitutio, quā habet effectum vulgaris sub cōditione, si filij masculi defecerint & c. & post mortem pluriū, ergo vltimo morienti, & consequenter Gadaldus coniunctus excludere debet hāredes substitutos, & p̄ferunt, cum ipsi hāredes sint substituti sub illa cōditione, si filij masculi defecerint tam de Velocio, q̄ de Laude, q̄ quā cōditio cū sit voluntaria, debet adimpleri in forma specifica, & non per aequipollens. l. moxius. l. qui hāredi ff. de cōditio. & demonst. Bar. in l. gallus. §. & qd si rātū ff. de liberis, & posthu. Quare necesse erit ad hoc, vt hīdes substituti possint admitti, & dicantur vocari, q̄ oēs filij tam illorum de Velocio, quā illorum de Laude defecerint, vt verba testamēti expresse sonant, à quibus non est recedendum cum sint clara. l. ille, aut ille in fin. ff. de lega. 3. ¶ Sed p̄missis non obstantibus, posito, q̄ substitutio habeat effectū vulgaris, eiusque casus euenierit, tamen est concludendum, q̄ Gadaldus coniunctus non est admittendus ad partem Gabriellis vacantem, sed hāredes, qui fuerunt substituti, ex illa ratione, q̄ quia substitutus p̄ferunt cuiusque coniuncto in parte vacante, vt in d. l. vnica. §. in primo, §. p̄ secūdo, & ferē per totam legem, auth. hoc amplius. C. de fideicom. & traditur in l. q̄ patri. ff. de acq. hāre. doct. & maximē Sozi. in l. j. ff. de vulga. & pupill. circa sextū effectū. d. l. 2. §. si duo. ff. de bon. pos. secun. tabul. & arg. d. l. quidā testō cum ibi nor. per scribētes post gl. ff. de vul. & pupil. & gl. in l. i. in prin. co. tit. vbi bonus tex. ¶ Secundo confirmatur ex ijs, quā in terminis voluit Alex. in d. l. quidā testō in pen. col. arguēdo de fideicommissaria, in qua substitutus excludit coniunctum quoad partem vnius vacantē, q̄ quādo substitutio facta fuit pluribus post illorum mortem etiam in omnibus bonis, vt dixi supra p̄ text. in d. l. i. §. filium, & in d. l. lucius. §. caio, ergo idem dicendum est etiā in vulgari, cū non possit concludens ratio diuersitatis adduci: & quamuis Bar. in d. l. pen. C. de im. puberum, & in d. §. cū ita conet respondere, & assignare rationis diuersitatem, q̄ in fideicommissaria agatur de pluribus effectib⁹, & idēd pluralitas resoluit in singularitates, in vulgari aut agatur de vno effectū, & c. & idēd de vna ad aliā non sit facienda illatio, tñ hāc responsio, & cōsideratio Bar. reprehenditur per Bald. in d. l. pen. & bene, & per Imo. in d. §. cum ita, quē ibi

in hoc sequit, licet in pluribus alijs ad eo distinet, & ita residet Ale. in d. l. quidā testō in pen. col. ¶ Tio ad propositū facit id, q̄ quod voluit de Ale. l. quidā testō declarando verba dubia. l. de velocio, quando substitutio vulgaris facta fuit pluribus copulam, neq; puta dicendo, si Titius, neq; si Titius, nisi hāredes erunt, substituo Caium, tunc potest opinio Bar. de qua ibi, videlicet, q̄ ad hoc, vt substitutus possit admitti, requiratur, q̄ nullus sit hāredes, rō fuerit facta per copulam, & tūc si substitutus sit expresse in tota hāreditate, idem est, q̄ in cōcedenti, arg. d. §. seia libertis, si autem non sit facta p̄se in toto, sed simpliciter, & indefinitē hāreditate, seu super legatis factis, non ex primario tam, & tunc substitutus in parte vacante potest coniuncto, arg. d. l. quidā testamento a Gadaldus sensu: & hoc suadet, q̄a dicēdo si Titius, & si Titius des non erunt, substituo Caium, ad partē vniū rē debet admitti substitutis, q̄a altero ex hāredib⁹ si is qui ducenta. §. cum ita in si. ff. de reb. dū. ff. terea q̄ illa verba tam de Velocio, q̄ de Laude, butiue, & disunctiue sunt, debent, vt in l. cum erunt in si. C. de bon. quē liber. & in l. de hēre. in fin. vbi calus, & in l. nominis & rei in fin. ff. de ver. secūdu hāc significationē testator in alijs p̄ testamēti has dictiones tam, & q̄ altum p̄se, vt tūtur ex legato factū illis de Laude, ibi de p̄se tam ipsius testatoris, q̄ proprijs ipsorum hāredū, & in p̄hibitione alienationis ibi tam dū de Velocio, q̄ p̄dicti de Laude possint vltimo vltimo re alienare & c. Quare Iseri pōt, q̄ ad hoc, vt hīdes substituti admitti valeāt, satis sit, vel q̄ unus de fecerint sine filiis, vel quod vnus tantum eorum filijs defecerit, quoniam cum illa verba sit ad hūc uē, seu disunctiue, si cōtingat vnū ex legatis defecisse sine filiis, verum erit dicere, q̄ tam illa de Velocio, quā illi de Laude sine filiis defecerint, ad veritatem disunctiue sufficit alteram partē se veram, & orationem in vno tantum verbum, si is, qui ducenta. §. vtrū ff. de reb. dū. & p̄dictis terminis huius orationis concepit per hoc verbum tam, & q̄ in fin. de hāre. in fin. in prin. & in d. l. vnica, & in si. Propterea ēt attentis verbis illis de dūctis de Velocio, q̄ de Laude concludendū est, q̄a occurrenti, q̄ ipsi hīdes substituti sint admittendi substitutione ad partē ipsius Gabriellis defuncti sine filiis, exclusio Gadaldi collegatario, & coniuncto re, & verbis. ¶ Nō obstat allegata supra in cōmuni, quoniā illis facillimē pōt respondere, q̄a dū p̄se ēt satisfaciens illis, q̄ possent adduci in cōmuni, ut su substitutionis fideicommissariae, de qua supra p̄ dictum est. In primis non aduertatur, q̄ substitutus ēt a ipsis nepotibus legatariis effectū cū caduca ēt ad Gabrielem, qui decessit sine filiis, quoniam illi, qui fuerunt sibi substituti, nunquam fuerunt rō natura, & idēd p̄pter illorū defectū substitutio ad eū euauit, & sibi cōiunct⁹ debuit admitti, & c. accrescendi, vel nō decrecēdi. d. l. quidā testō in Ale. in 3. no. d. l. 2. §. si duo, & d. l. vnica §. cum erunt cum sim. quia huic motiui, quod videt potest respondere, p̄supponēdo, q̄ ipsi nepotibus legatariis in legatis factis dū fuerunt facti substituti, & c. ma de filiis ipsorū, quē fuit vulgaris, secūdu dū bus institutis testō in casu, quo defecerint illi masculi, & hāc fuit cōpendiosa, seu cōnotata fideicommissariam, & vulgarem, vt fuit supra declaratum stat ex verbis testamenti. Vnde quamuis per Bald. Gabriellis, qui decessit sine filiis, defecisse, & caduca q̄ effecta dicat prima substitutio, q̄

si substituti, in ppter defectum filiorum locus
 substituti, in qua hñdes instituti fuerunt
 substituti, & cōsequēter quamvis prima substitutio,
 effecta fuit caduca, nō potuerit impedire ius accre-
 scendi seu nō decrescēdi, quin Gadaldus debuisset ad-
 iungere, tanquā coniunctus p iura supra allegata, tñ ter-
 tius substitutus, cuius casus euenit, & q nō facta fuit ca-
 ducā potuit, & debuit impedire Gadaldū coniunctū
 ex verbis, quo min⁹ posset venire ex iure accre-
 scendi, vel nō decrescēdi, quoniam substitutio fideicō-
 missaria, siue vulgaris excludit coniunctū, vt d.l. qui-
 bus d. cōtrario sensu, & ibi Ale. d. l. 2. §. si duo &
 c. in primo, & §. pro secundo cū simi. ¶ Nō
 tñ secundū, q saltem ex psumpta mente testa-
 toris coniunctus excludit substitutū vulgariter d. l. q
 testamento cum ibi not. per glo. & doct. Sozi. &
 in 6. effectū vulgaris. ¶ Præsumpta autem
 mens testatoris colligitur ex verbis, & dispositis in te-
 stamento, vt quando testator vñs fuit verbis collecti-
 uis, vt in uerbalibus, puta si omnes non erunt hñdes,
 vel pen. C. de impub. & habetur per doct. in d. §.
 cum, vel quādo testator dixit, si Titius, neq; Seius
 heredes, vt in d. l. quidam testamento; vel quā
 dixit copulatiuē, si Titius, neq; Seius erunt hæ-
 reses, vel sine copula & atq; coniunctus esset de libe-
 re, q ex psumpta mente excluderet substitutum,
 vt in d. l. in d. l. pe. C. de impu. & refert Alex. in d.
 l. quidam testamento in prin. col. vel quia secum
 demum d. l. quidam testamento, prout ibi illum
 dicit Ale. testator dixisset copulatiuē, si Titius, &
 Seius non erunt, Caium substituto, & facta esset
 expressē sup tota hñditate, seu i toto lega-
 to substitutio vulgaris facta fuisset in legato
 pater seuerinā ff. de cōd. & demōst. & in l.
 pater cum ibi not. C. de legatis, secus si nō in toto
 esse facta fuisset: Quoniam his pōt responderi, qd
 nō nō nō non apparet de præsumpta mente de
 testatore, q voluerit coniunctum præferendum esse sub-
 stitutum heredibus & ideo stabit regula firma, q sub-
 stituti sint præferendi ipsi Gadaldō coniuncto: Nam
 testator substituyendo heredes institutos nō vñs
 verbis collectiuis, seu vñuersalibus, & quamuis
 in casu, quo deficerēt filij masculi tam ex di-
 cto Velocio, quam de Laude, dico, quod illa ver-
 ba & c. nō dicunt esse verba collectiua, seu
 vñuersalia, sed potius distributiua, & disjunctiua vt de
 causā §. & ideo ex illis non pōt colligi mens psum-
 pta de fauore coniuncti, sed potius ad illius exclusio-
 nem dictū fuit. Præterea & si illa verba staret collecti-
 uis illis tñ inter, qd substituti hñdes potuerint ad-
 iungi ad partē illius vacantē, vt dixi §. Tertio dico,
 quod illa verba, tam ex illis de Velocio, q de Laude,
 sunt collectiue, siue disjunctiue, nō iunt relata ad
 parantes, qbus facta fuit substitutio sed ad filios ip-
 sos, qui positi sunt in cōditione, vt patet ibi: & casu
 quo masculi deficerēt tā ex illis de Velocio, quā
 de Laude, ergo ex illis et stantibus collectiue non pōt
 sup psumpta mens testatoris, q voluerit coniun-
 ctum præferri substituto, quia doct. in d. l. quidā
 in d. l. pe. in d. §. cum ita, & in d. l. in 6. effectū
 & pup. necnon in d. l. codicillis in prin. p Bar.
 & c. dñs supra allega. qui volunt, q ex verbis col-
 lectiuis psumpta mens, loquuntur, & ita præsup-
 ponunt quādo verba essent relata ad hñdes, seu legata
 pōt colligi ex iuribus, & locis supra allega. ¶ Adde, q
 nec fuit ius testator illa copulatiua neq; & c. nec et il-
 la copulatiua & substituyendo sup toto expressē, put

necesse fuisset ad hoc, vt ex mēte testatoris coniun-
 ctus substitutū excluderet, vt colligit ex ijs, q voluit
 Bal. Imo. & Ale. in d. l. quidā testō, & habetur p alios
 in d. §. cum ita, & in d. l. pen. cū simi. Quare inter, re-
 torquēdo argumentū, q cū in casu nostro ex verbis
 & dispositis in testō non possit colligi psumpta mens
 testatoris, q voluerit coniunctū debere pferri substiti-
 tuto, idcirco standū erit regula, videlicet, q substitui-
 tus præferatur coniuncto. ¶ Non obstat tertium, q
 vulgaris, & fideicommissaria differunt in hoc, q fa-
 cta post mortem plurium, seu in casu, quo nō essent
 heredes substituyendo copulatiuē & c. vulgaris substiti-
 tutus excluditur à coniuncto d. l. quidam testamen-
 to, secus in fideicommissaria §. filiū, & d. l. lucius §. caio,
 quia respondetur, q & si differant, tamen in casu no-
 stro testator non vñs fuit talibus verbis, ex quibus
 conieciurari possit mens testatoris, vt supra pximē
 dictum est. Præterea secundum Alex. in d. l. quidam te-
 stamento in pe. col. post Bal. in d. l. pe. & Imol. in d. §.
 cū ita, nō est differentia in hoc inter fideicommissariā,
 & vulgarē, & inter illas nulla bona diuersitatis ratio
 reddi pōt, & rationem, quam tradit Bar. in d. §. cū ita,
 impugnant Bal. & Imo. in locis præalleg. ¶ Non re-
 pugnat quarta ratio, q substitutio dicit facta in casu
 nostro per verba importatiua post mortem plurium
 collectiue dicendo, tam ex illis de Velocio, quā de
 laude; Item facta fuit in omnibus legatis, ergo censet
 facta vltimo morienti, arg. d. l. codicillis. & ideo sub-
 stitutus admitti nō pōt ad partē vñius vacantē, cum
 supersint alij, quibus substitutio facta fuerat. Item sal-
 tē dici debet substitutio facta copulatiue dicēdo tam
 ex illis de Velocio, quā de Laude, ergo, & c. Quia ex
 pñdictis patet responsum, nā hic nō fuit facta substitu-
 tio post mortē plurium, nec omnium, nec collectiue, &
 posito, q hic essent verba collectiue plata, tamen illa
 non fuerunt relata ad eos, quibus facta fuit substitu-
 tio, prout loquuntur doct. communiter, sed expressē
 ad filios positos in conditione, quo casu huiusmodi
 verba non possunt operari, vt dicatur facta substitu-
 tio adiuuicem inter ipsos, quibus facta fuit, vt p sup-
 ponit Sozi. in d. §. cum ita in primo casu in 2. col. & in
 d. cōf. 249. in 2. casu. Præterea, vt dixi, illa verba tam
 & c. & quam & c. non stant collectiue. ¶ Non obstat
 quintū argumentum, q quando substitutio est facta
 pluribus, & post illorum mortem, & sunt tales, inter
 quos pōt locum habere ius accrescendi, tunc substiti-
 tutio censet facta vltimo morienti d. l. codicillis in
 prin. ff. de vñfruct. lega. & in d. §. cū ita, sed inter con-
 iunctos re, & verbis pōt esse locus iuri accrescēdi, vt
 in l. re coniuncti cum materia ff. de lega. 3. cum simi.
 ergo & c. Quia respōdetur prædicta esse vera, ¶ quā-
 do sunt tales, inter quos pōt esse locus iuri accrescen-
 di post ius quæsitū, vt inter duos vñfructuarios con-
 iunctos d. l. codicillis, iuncta l. i. in fin. ff. de vñfruct.
 accrescen. sed quādo essent tales, inter quos haberet
 locū ius accrescendi ante ius quæsitum, & non post,
 vt quando substitutio facta esset in proprietate, iuxta
 quæ habent in d. l. quidā testamento per Ale. & in l. vñ
 ca C. quando non peten. part. & in d. l. re coniuncti,
 tñ secus esset, quoniam aliæ regulæ seruandæ sunt, de
 quibus supra, & habetur in d. l. pater filiū in fin. d. l. si
 pater impuberes, & in d. l. quidam testamento cū aliis,
 quæ supra plenissimē deducta fuere. Præterea substi-
 tutio facta post mortem plurium in proprietate censet
 facta vltimo morienti, quādo superest psona, q ex p
 sumpta mente testatoris excluderet substitutū, vt p
 Bar. in d. l. codicillis, at in casu nostro nō sup est talis
 psona, vt dictū fuit, ergo & c. ¶ Non obstat sextū fun-
 damentum, quod fuit Sozi. in d. cōf. 249. in 6. col. vi-
 delicet, q quando substitutio facta est post mortem

pluriū per hæc verba, vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, censet facta substitutio fideicommissaria ultimo morienti, ut æqualis fiat determinatio, ergo inferi, q̄ vulgaris, seu pupillaris sic facta dicit facta ultimo morienti, & ideo substitutus nō erit admittendus, nisi oēs partes vacant; nā pro responsione dici potest, q̄ in casu nostro nō fuit facta post mortē pluriū, ut dictum fuit, secundo, q̄ nō sufficit esse facta ultimo morienti, nisi expressē sit facta in toto, seu in oībus bonis, ut dictū est. Tertio dico, q̄ censet facta ultimo morienti, quando superest persona, quæ ex præsumpta mente excluderet substitutū, ut per Bar. in d. l. codicillis cum simi. de qbus supra. Præterea ideo in casu Soz. ut æqualis fiat determinatio, intelligitur facta ultimo morienti, quia superest psona, quæ ex præsumpta mente excludit substitutū d. l. penult. C. de impub. & habet in d. s. cum ita. ¶ Non obstat ultimo, q̄ substitutio in casu nostro dicit facta sub conditione copulatiua, si deficerent filij masculi tam ex illis de Velocio, quam de Laude, ergo hæc conditio tanquam voluntaria debet adimpleri in forma, & in totū, nō autem pro parte d. l. mœuius, & d. l. qui hæredi, ac et quia oratio copulatiua debet in totum adimpleri. d. l. si is, qui ducenta. §. cum ita de rebus dub. quare ad hoc, ut hæredes substituti possint admitti ex substitutione, requirit, q̄ non superint, & sic defecerint omnes filij illorū tam de Velocio, quam de Laude. Sed huic motiui, q̄ potissimum est aduersariorum, respondere potest primo, q̄ illa conditio facta eo modo, & in casu, quo deficerent filij masculi tam ex illis de Velocio, quam de Laude, non dicitur facta collectiue, seu copulatiue, sed poti⁹ distributiue, & disiunctiue, ut dixi supra, ergo ad illius implemētū sufficit, q̄ et defecerint solū filij vnus, videlicet vel de Velocio, vel de Laude, nec requirit oēs defecisse, qm̄ oratio nō sumitur ex vniuerso, nec est copulatiua, sed distributiua, & disiunctiua, ad cuius veritatem sufficit aliquos ex filiis ipsorum legatariorū defecisse, ut dictum fuit. Præterea cum singulis legatariis filij proprii fuerint primo loco substituti, nō autem omnes filij omnium legatariorum, ut cōclusum fuit in principio huius cōsiliij, & testator ibi, & casu quo &c. voluerit prouidere legatariis in casu contrario, quando deficerent filij ipsorum, sequitur, q̄ debet intelligi prouisum illis in casu contrario, videlicet, quando aliquis ex legatariis decederet sine filiis propriis, vna enim pars debet declarare aliam l. si seruus pluriū in fi. cum ibi not. ff. de lega. j. cum alijs adductis per præfatū do. Iacobū. ¶ Adde, q̄ si cōditio, & illius verba deberent sic intelligi, ut oēs filij deficerēt tam ex illis de Velocio, quam de Laude ad hoc, ut hñdes substituti possint admitti, & in casu quo omnes filij nō deficerent, ceteri omnes legatarij, quibus esset facta hæc substitutio, essent pferendi, & cōsequenter tam illi de Velocio, q̄ de Laude, ut verba substitutionis in ferrent, sequeretur, q̄ non solum coniuncti præferēdi essent ipsis substitutis, sed et penit⁹ disiuncti, & nullo modo coniuncti, contra tex. cū ibi no. in d. l. quidā testō, & per Soz. & alios in d. l. j. in 6. effectu vulgaris de vulg. & pup. vbi dicunt, q̄ coniunctus ex præsumpta mēte defuncti excludit substitutum, quamuis regulariter aliud sit. Et ex p̄dictis argumenta facta, & q̄ fieri possent ad fauorē Gadaldi, resoluta remanent, quo fit, ut ad fauorem hæredum substitutorū cōcludendum, & iudicādum esse existimem. Laus Deo.

SUMMARIUM.

1. Descendentium appellatione qui continentur.
2. Substitutio vulgaris in vno casu vulgaris facta dicitur ea, quæ facta est alicui, si tempore testamenti facti mortuus sit.

3. Vocati per nomen collectiuium descendentes dicuntur in q̄ verbis coniuncti.
4. Ius accrescendi regulariter post ius quæstum eximium euanesce.
5. Vulgaris substitutio post ius quæstum locum non habet.
6. Substitutio facta pluribus post illorum mortem, quando inter suos grauatos inuicem, & reciproca facta dicitur, & p̄ non, & nune. 9. 10. 12. 18. & 22.
7. Substitutio solum in casibus expressis locum habet.
8. Mens, & voluntas testatoris definiti quomodo a legatore uetur, interpretetur, & imagineur.
10. Inter plures nomine collectiui vocatos substitutio inuicem proca facta censetur, ut, nisi ijs omnibus defunctis p̄dictis illis admitti nequeat.
11. Verbum descendentes est nomen collectiuium plurimum, pluresq̄ gradus comprehendere aptum.
13. Verba, ut supra, p̄dicta, tūc, & vo casu, & singula p̄dicta p̄positione ad casum prius expressum cū oībus sequeantur.
14. Indefinita in testamentis aequipollent vniuersalibus.
15. Substitutio facta descendentes, aut pluribus per nomen collectiuium vocatis post mortem omnium, & vltimo mortuo facta censetur: Idē si in omnibus bonis facta esset, ut, nisi si post mortem plurium nūm. 17.
19. Fideicommissa ex mente testatoris, quæ ex aliquo ditione dispositis colligatur, inducā dici possunt.
20. In fideicommissis conditionali, aut factis per nomen collectiuium non tempus testamenti facti, aut mortis testatoris, sed tempus, quo dies illius cessat, & venit.
21. Substitutio tacita reciproca inter substitutos reciprocā principalis substitutione regulatur ab ipsa principalis substitutione, idemq̄ue modis facta censetur.
23. Legitima, Falcidia, & Trebellianica a q̄bus, & p̄dictis.

EPITOME.

SVBSTITVTIO in legalis Titio Titio hoc modo facta sit, & casu, quo Titius esset mortuus, tunc eo casu testator oēs res, ut supra, legatas recipere filiis suis ex ipso Titio decesseret, & casu quo Titius & alij sui filij, & decesseret ex eo decedente, tunc eo casu voluit p̄dictas res, & bona, ut supra, legatas, & gata ad ei⁹ hñdes deuenire, iter decesseret Titius, tunc ceteri iuice facta substitutio reciproca ad q̄ substitutos ultimo loco facte de hñdib⁹ testamenti facti se nequeat, nisi oībus ex Titio decesserent mortuus.

COSILIVM LXVII.

ISQ̄ testō Magistri Petri de Celsa, pro plurā legata fecit dñæ Petre eius sorore, & substitutione eidē facta in casu, quo p̄dicta Petre, quo factū fuit testm̄, esset mortua, & filijs suis, & alijs ex ipsa dñæ Petra decesserent, & vbiq̄, stantibus in facto ijs, q̄ mihi p̄supponunt, & vbiq̄ solina p̄neporis dñæ Petre admittat ad p̄dictas res, & legatos, q̄ ad Luciam sororē dñæ Petre, & ad Luciam sororē dñæ Petre pueniant, ex quo dicta Lucia dñæ Petre sine filiis, condito testamento, in quo contraxerit, redem sibi instituit, qui dictam partem bonorum, & iure hæreditario possidet. ¶ Illud primū p̄dictū videtur, dicendum, quod ius petendi dicta p̄dicta rem bonorum Vrsolinæ non competat, præsupponendo in facto, quod tempore facti testamenti dominia Petra, & Antonius eius vnici filij suus essent in rerum natura, prædecesserant enim p̄dicti testatori, superstitibus Iacobo, & Petro nepotibus, & natis ex dicto Antonio, & nepotes, videlicet Iacobus, & Petrus primi ad bona domine Petre legata, & si fuerunt, deinde pars illorum bonorum, quæ sibi fuerunt, peruenit ad Luciam filiam dñæ Iacobus habuit, peruenit ad Luciam filiam dñæ Iacobus, alia verò pars, quam habuit Petrus nepos, peruenit ad Vrsolinam eius filiā. Præsupponendo